

Čís. 26 dis.

Ke skutkové podstatě kárného přečinu porušení cti a vážnosti stavu (§ 155 not. ř.) se nevyžaduje zlý úmysl.

I politická činnost notářova musí se srovnávati s přísahou věrnosti republiky a se zákonnými a stavovskými předpisy.

Spadá sem, stotožňuje-li se schůzi předsedající notář s protistátním projevem řečníkovým.

Kárný odvolací senát není vázán skutkovými zjištěními kárného soudu první stolice ani názorem imunitního výboru Národního shromáždění.

(Rozh. ze dne 12. března 1927, Ds II 5/26.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací ve věcech notářů a notářských kandidátů vyhověl po neveřejném ústním líčení odvolání obviněného do kárného nálezu mor.-sl. vrchního zemského soudu v Brně jako kárného soudu ve věcech notářů a notářských kandidátů ze dne 31. března 1926, jímž byl odvolatel uznán vinným kárným přečinem podle § 157 not. ř., potud, že uznal obviněného vinným, že svým, v napadeném nálezu vyličeným chováním při schůzi německé národní strany dne 24. března 1923 v H. vzbudil dojem, že se stotožňuje se závadnou řečí poslance Otmara K-y, čímž těžce porušil čest a vážnost stavu, a dopustil se kárného přečinu podle § 155 not. ř.

Důvody:

Vzhledem k odvolacím vývodům budiž především zdůrazněno, že není sice předpisů, jež by notáři zakazovaly účastniti se politické činnosti, a že nelze z notářského řádu dovozovati takový zákaz o sobě ani pro okresy s národnými menšinami, že však i politická činnost notářova musí se srovnávati s přísahou věrnosti republiky, podle článku 3 zákona ze dne 18. března 1919, čís. 155 sb. z. a n. a se zákonnými a stavovskými předpisy. Dále dlužno podotknouti, že, jak již z povahy oprávněného prostředku odvolání plyne, kárný odvolací senát není vázán skutkovými zjištěními kárného soudu první stolice, tím méně — což v souzeném případě padá na váhu — názorem imunitního výboru poslanecké sněmovny, že tedy kárný odvolací senát posuzuje věc, pokud byla odvoláním dotčena, po skutkové a právní stránce samostatně. Po stránce skutkové není důvodu k pochybnostem o pravdivosti zprávy podané o průběhu schůze zeměpanským komisařem Františkem V-ou, jmenovitě o tom, že poslanec K. pronesl ve své řeči výroky uvedené v důvodech napadeného nálezu. Protože výroky ty byly při nejmenším s hlediska zákona na ochranu republiky velmi povážlivé, nemůže Nejvyšší soud, třeba poslanecká sněmovna Národního Shromáždění nesvolila k trestnímu stíhání poslance K-y pro přečin podle § 14 zákona na ochranu republiky, po případě pro zločin podle § 65 a) tr. zák., souhlasiti s napadeným rozsudkem, že ona řeč nebyla protistátní, a musí důsledně

i každé stotožňování se s ní pokládati za čin nedovolený a trestný při nejmenším podle § 11 patentu ze dne 20. dubna 1854, čís. 96 ř. zák. Na druhé straně nelze ovšem zprávu zeměpanského komisaře pokládati za úplné vyličení celého obsahu pronesených řečí a nemůže se jí proto pokládati za vyvrácené zodpovídání se obviněného, že mluvil ve svém doslovu o nastávajících obecních volbách, vyzýval přítomné k jednotnému postupu při nich a jen za tímto účelem vyzýval ku sjednocení a zazpívání písně »Wenn alle untreu werden«. Svědecký výslech komisaře V-y a jiných přítomných nemohl by na těchto zjištěních nic změnit, poněvadž, jakž i obviněný uznává, nelze očekávat, že by svědci nyní, když uplynula zatím skoro čtyři léta, mohli ještě o schůzi potvrditi něco určitého a spolehlivého. Vzhledem k tomu, co právě uvedeno, dlužno tedy vycházeti odvolacímu senátu z toho, že obviněný předsedal dne 24. října 1923 v H. schůzi německo-národní strany, jím samým — ať již z vlastního popudu nebo na vyzvání znojenské župy — jako předsedou okresního výboru svolané, že při schůzi té řečnil poslanec K. způsobem protistátním, že obviněný jako předseda schůze řečníka nepřerušil a nena-pomenul, že po řeči mu naopak poděkoval, načež vyzval přítomné k jednotnému postupu při nastávajících obecních volbách a k zapění písně »Wenn alle untreu werden«, že píseň tu sám též zpíval a při tom zvedl ruku jako k přísaze.

Podle názoru odvolacího senátu nelze bezpečně tvrditi, že se obviněný tímto vyličeným chováním chtěl s poslancem K. stotožniti, že tedy schválil všechny výroky jím pronesené. Jisto jest sice, že předseda schůze zodpovídá podle § 11 zák. čís. 135/1867 za zachování zákona při schůzi a má protizákonným výrokům sám ihned čeliti, že tedy trpné chování se zeměpanského komisaře obviněnému sice polehčuje, nemůže ho však sprostiti z viny. Než vzhledem k hájení se obviněného, že se od něho jako předsedy okresního výboru strany a starosty města nemohlo požadovati, by proti poslanci K-ovi zakročil, když přítomný zeměpanský komisař nepokládal za nutno tak učiniti, že poděkování bylo pouhým aktem zdvořilosti, že měl při svém doslovu na mysli pouze obecní volby, a že zazpívání písně »Wenn alle untreu werden«, bývá při podobných schůzích pravidelným zvykem, nemůže býti pokládáno prokázaným, že obviněný chtěl svým chováním dáti na jevo, že se s řečí poslancovou stotožňuje. Přes to nelze uznati zjištěné chování se obviněného za bezvadné s hlediska § 155 not. řádu. Ke skutkové podstatě kárného přečinu porušení cti a vážnosti stavu nevyžaduje se zlý úmysl, dostačí i jednání kulposní, jest-li způsobilým čest a vážnost snížiti. Že jednání obviněného takovým bylo, nelze pochybovati. Nehledíc k tomu, že byl pro ně politickým úřadem odsouzen podle § 11 pat. ze dne 20. dubna 1854, čís. 96 ř. zák. do vězení na sedm dní, tedy k trestu, jenž sám o sobě zneucťuje, musilo vyličené jednání, třebas nechtíc, nutně vzbuditi dojem, že obviněný souhlasí úplně a ve všech bodech s řečníkem, tedy i s protistátními jeho výroky. Že takový dojem byl, dokazují jmenovitě zpráva uveřejněná v novinách s nápisem »Opozděná přísaha« a trestní nález politického úřadu. Tento dojem musil nutně porušiti čest a vážnost obvině-

ného jako notáře, příslušníka stavu, jehož každý člen musil složiti přísahu věrnosti republice a jehož veškerá činnost vyvěrá ze zvláštního zmocnění republikou. Účinek takový musilo jednání obviněného míti obzvláště v okrese národnostně smíšeném, v němž notář působí pro příslušníky obojí národnosti, a má působiti tak, by neztratil vážnost u žádné vrstvy obyvatelstva. Na přesvědčení kárného soudu o způsobilosti jednání obviněného, by jím byla vzbuzena nedůvěra k jeho úřední činnosti, nezměnil nic obsah vysvědčení obecních představenstev dvou obcí, že tamní občanstvo má k obviněnému jako notáři úplnou důvěru, neboť není jimi jednak prokázáno, že stejně tomu bylo i u obyvatelstva jiných obcí v okrese, jednak jest lid příslušnými právními předpisy nucen obracet se v jistých věcech na notáře, jímž jest v okrese právě jen obviněný. Za tohoto stavu věci nemá podstatného významu pro posouzení účinků jednání obviněného ani osvědčení, vydané obviněnému okresním soudem, že agenda notářova po onom jeho vystoupení neklesla. Odvolací kárný senát má tudíž za to, že napadený kárný nález jest v právu potud, pokud uznal obviněného vinným kárným přechinem podle § 155 not. řádu, byť i ne v celém rozsahu kárného nálezu. Důsledkem svého mírnějšího nazírání na věc a se zřetelem na politické poměry v rozhodné době ještě neustálené, vyhověl však odvolací kárný soud odvolání obviněného způsobem, jak ve výroku uvedeno.

Čís. 27 dis.

Advokát smí provozovati advokacii i mimo své bydliště a může po případe přenechati převážnou část kancelářských prací koncipientovi k samostatnému obstarávání.

(Rozh. ze dne 25. března 1927, Ds I 15/26.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací v kárných věcech advokátů vyhověl odvolání obviněného do nálezu kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 14. října 1926, pokud jím byl odvolatel uznán vinným porušením povinností povolání, změnil napadený nález v ten rozum, že obviněného sprostil také potud, pokud byl v odstavci druhém kárného nálezu uznán vinným.

Důvody:

Obviněnému bylo se zodpovídati z podezření, že ohlásil provozování advokacie v S., neprovozoval ji však sám a samostatně, nýbrž přenechal ji převážně ku provozování svému koncipientovi a kryl toto protizákonné provozování svým jménem. Kárná rada osvobodila obviněného, pokud se mu klade za vinu, že svým jménem kryl nepřípustné provozování advokátní kanceláře, uznala ho však přece vinným, spatřujíc již v pouhém přenechání převážné části kancelářských prací koncipientovi ku samostatnému obstarávání bez nutkavých důvodů kárný přechin, po-